

1. vaja: Določanje dolžine in širine lista papirja.

Naloge:

- Naučite se računati in določati povprečno vrednost, absolutni in relativni odmik.
- Določite dolžino deščice.
- Izmerite dolžino in širino lista A4.
- Izračunajte povprečno vrednost širine in dolžine lista.

Pojasnilo:

Vsako merjenje je povezano z merskimi napakami, ki lahko nastanejo zaradi različnih razlogov. Da bi bila napaka čim manjša, je potrebno vsako meritev večkrat ponoviti in končno upoštevati aritmetično sredino izmerkov, to je *povprečno* ali *srednjo vrednost* $\bar{x}$. Tako dobimo najverjetnejšo vrednost merjene količine.

Največja razlika med izmerkom posamezne meritve in izračunano povprečno vrednostjo pove *absolutni odmik* $\Delta x = \max|x_i - \bar{x}|$. Pravi rezultat leži skoraj gotovo nekje znotraj meja, določenih s povprečno vrednostjo, povečano oziroma pomanjšano za največjo ugotovljeno odstopanje od povprečne vrednosti $\bar{x} - \Delta x \leq x \leq \bar{x} + \Delta x$.

Da spoznamo natančnost meritve, ni dovolj, da poznamo le absolutni odmik. Za oceno natančnosti je odločilen kvocient absolutnega odmika in povprečne vrednosti - to je

relativni odmik $\delta x = \frac{\Delta x}{\bar{x}}$ in se navadno izraža v procentih. Zato običajno zapišemo

rezultat v naslednji obliki: $x = \bar{x} \pm \Delta x$ ali $x = \bar{x} \cdot (1 \pm \delta x)$.

Pripomočki:

- pisarniški list papirja formata A4,
- milimetrsko merilo dolžine 40 cm ali več.

V razmislek:

- Kako določiti mersko enoto absolutnega odmika?
- Kaj vse nam pove izraz $(36,8 \pm 2,7)g$?
- Katera izmed izmerjenih vrednosti ima večji absolutni odmik: 35,6 mm ali 1,89 cm? Katera pa relativni odmik?
- Kolikšen absolutni odmik pričakuješ pri merjenju dolžine z ravnilom, ki je dolgo 30 cm ter ima označene centimetre in milimetre? Kolikšen je to približno relativni odmik?
- Kolikšni sta stranici lista papirja A4?
- Kolikšna je ploščina lista papirja A0 (A1, A2, A3, A4,...)?